

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspeditelja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 17.

V Ljubljani, v soboto 21. januarja 1899.

Letnik XXVII.

Državni zbor.

Dunaj, 20. jan.

Prihodnja seja v torek, dnevni red isti, kakor v torek, dne 17. t. m.; začetkom in mej posameznimi točkami igra slavnoznana družba nemških obstrukcionistov, katerih ime je zaslovelo širom avstrijske domovine in vsega omikanega sveta. Vstop prost vsakemu, dokler kaj prostora na galerijah.

Toda, šalo na stran! Levica, oziroma radikalnejše njeno krilo je v zadnjih dveh sejah dokazalo, da hoče preprečiti vsako parlamentarno delo. Zato je pač opravičeno vprašanje: čemu je vlada sklicala državni zbor k tej komediji? Ali ima vlada gotove, določene namene? In če jih ima, zakaj vsaj zaupno svojih namenov in načrtov ne odkrije zastopnikom desnice, katera se že dve leti vadi in zatajuje v potrpežljivosti? Desnica ima dolžnost in pravico, da od vlade zahteva, naj jej razjasni, ali in v katero smer hoče obrniti državno ladijo. Mi vendar ne moremo misliti, da se je vlada udala popolnemu fatalizmu in da čaka trenutka, ko parlament sam sebe uniči. Izvzemši Čehe in češke veleposestnike je za vse stranke sedanje stanje skrajno mučno, posebno pa za klube v večini, ki so nekako odgovorni za vse, kar vlada stori in česar ne stori. Javna tajnost je pač, da češki veleposestniki in velika večina mladočeškega kluba želé, da se razbije osrednji parlament, ker upajo, da konečno le zmaga njihovo državno pravo in da se kakorkoli sporazume v deželnih zborih z Nemci na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Čehi imajo za to akcijo svoje vzroke, katerim je težko ugovarjati. To je pa tudi vsakomur znano, da je vladi in drugim

krogom v prvi vrsti na tem, da naredo spravo mej Nemci in Čehi.

In tu se nam vsiljuje vprašanje: Ali ni več ko verjetno, da je ta češko-nemška sprava mogoča brez nas Slovencev ali celo proti nam? Saj je znano, da je meseca novembra l. 1897 za kulisami neki voditelj nemške obstrukcije ponujal spravo s Čehi, ako žrtvujejo nas Slovence in nadomesté v večini z Italijani. Znale so dalje besede resnega poljskega politika: Če ni drugače, moramo žrtvovati uboge Slovence. In včeraj je več govornikov v poljskem klubu, ki seveda še nimajo večine za seboj, razpravljalo misel o zvezi poljskega kluba z zmernejšimi strankami na levi. Ali naj se samo na Čehe zanašamo in za vse slučaje? Saj je vendar naravno, da vsakdo najprej svojo hišo gasi v požaru.

Položaj je torej danes popolnoma nejasen, a razmere zahtevajo, da se razjasni prihodnje dni. Ker pa še vedno velja znani izrek, da je Avstrija država presenečenj, zato je treba, da slovenski poslanci s svojimi ožjimi hrvatskimi in rusinskimi tovariši pazljivo stojé na straži ter zasledujejo vse korake in namere merodajnih faktorjev.

Čujem že ugovore: Ali ne stojé naši poslanci že dve leti na straži in prežé na drobtine od vladne mize? Kaj ste dosegli s svojo »servilnostjo«, katere korist imate od sedanje parlamentarne zveze itd., itd.? Obrnimo kopje. Ali vé kdo svetovati slovenskim poslancem, kaj naj storé, da bodo v istini, kakor tudi sami žele, več koristili svojim volilcem in v obče narodu slovenskemu? Ali naj se pridružijo Stojalowskemu, ali Daszynskemu, ali nemški obstrukciji, ali morda Italijanom? Ne, izstopite iz večine in imejte svobodno voljo in proste roke! To vse imamo, kajti

pri glasovanjih po imenih vsakteri glasuje, kakor mu drago, ali pa sploh ne glasuje. In kaj dosežejo, če sedaj vzpričo obstrukcije slovenski poslanci izstopijo iz večine? Res je, zadošča jih šest ali sedem, in večine več ni. In kaj potem? Tu stojimo pred neprodinim plotom. Gotovo danes izvedo slovenski in gotovo tudi rusinski poslanci z nekaterimi dalmatinskimi tovariši skrajne posledice, ako imajo vsaj nekaj prepričanja, da se nova konstelacija ne ustvari proti Jugoslovanom in Rusinom. Ali imamo za to eventualiteto le nekaj garancije? Nasprotno bi se utegnilo zgoditi, da namreč slovenski poslanci s svojimi tovariši ostanejo osamljeni s prostimi rokami.

Mogoče bi bilo, da vlada državni zbor takoj preloži za daljšo dobo in si pomaga s § 14, ali da vlada odstopi in pride na krmilo novo, recimo, uradniško ministerstvo. V prvem slučaju je slovenski narod na milost in nemilost izročen nam gotovo ne preprijazni birokraciji. Tu pridemo naravnost z dežja pod kap. Ali je treba dokazov? Saj je ves naš narodni in gospodarski boj naperjen v prvi vrsti proti nemško-italijanski centralistiški birokraciji. Državni zbor so za Slovence, osobito za izvenkranjske, edina tla, kjer še morejo govoriti prosto besedo za slovenske terjatve. Tu jedino so še mogoče pritožbe proti kričečim krivicam, ki se gode narodu slovenskemu. In zato se ne ti, ne drugi slovenski poslanci nikdar ne morejo izreči proti zasedanju državnega zbora, oziroma za preložitve ali zaključenje.

In če v drugem slučaju pride na krmilo uradniško ministerstvo? Gautscheva kratka doba res ni bila za Slovence nesreča, a ravno tako malo nam je prinesla srečo. V uradniškem ministerstvu bi dobili portfelje stari, izkušeni birokrati, katerim

LISTEK.

Volilna pravica.

Gospod urednik!

Po dolgem in resnem razmotrivanju zadobil sem prepričanje, da je članek »Ljubljanskemu občinskemu svetu v preudarek«, ki ga je v četrtek priobčil »Slov. Narod«, politično najboljši, kar jih je še kedaj obelodanil ta list.

Dve veliki ideji prešinjali ste razsvitljeno glavo piscu omenjenega članka.

Prvič zahteva, da se vzame ženskam volilna pravica za občinski zastop. Svoje dni, ko je bilo treba zbrati vse glasove proti Nemcem, tako modruje člankar, bili so ženski glasovi dobri. Sedaj jih pa ne potrebujemo več, in poleg tega »ženske volilke nimajo za pomen svoje pravice prav nobenega smisla, ampak so pristopne najrazličnejšim uplivom«, — to meri seveda na Vas, klerikalce.

Drugič pa se na vso moč protivi omenjeni članek morebitnemu razširjenju volilne pravice za občinski zastop na volilce pete kurije, ker »ž njim bi se dalo samo klerikalni stranki nekaj privilegij«, v tem oziru je namreč »že izid državno-zborskih volitev iz pete kurije streznil marsikoga«.

Nikari govoriti, gospod urednik, da je dotični članek zelo čuden, da bije v obraz napredku

in svobodi, o katerih govori sicer vedno »Slov. Narod«. Jaz trdim, da je omenjeni članek 1. napreden in 2. svoboden. Napreden je, ker hoče rešiti gospodstvo napredne stranke, in svoboden, ker hoče rešiti gospodstvo svobodne stranke. Kajne da, to je jasno?

Nikari ugovarjati, da je sicer »Narod« vedno vnet zagovornik ženske emancipacije. Saj je ravno omenjeni članek za emancipacijo žensk, za emancipacijo namreč od volilne pravice.

Tudi nikakor ne velja ugovor, da »Narod« tu ne kaže tistega prijateljstva proti delavcem, s katerim se sicer vedno baha. »Narod« je brez dvoma prijatelj delavcev. Delavci pa pri zadnjih volitvah v državni zbor niso volili »Narodovih« kandidatov. Torej delavci niso prijatelji »Narodovih«. Taka je stvar, in baš nasprotje tega, kar trdite Vi, je tedaj resnično.

Toliko na kratko omenjam v odgovor Vašim pomislekom. Splošno pa še pripominjam, da treba za vsak zastop, torej tudi za občinski zastop, zanesljivih volilcev. Zanesljivi volilci so pa tisti, na katere se sme in more dotični zastop zanašati. Ker pripada občinski zastop v Ljubljani tistej stranki, katerej pripada tudi »Narod«, so torej v Ljubljani zanesljivi volilci samo oni, kateri pripadajo »Narodovej« stranki. Samo ti naj torej volijo.

Dandanes pa se človek že prav na nikogar zanašati ne more. Dolgo sem se zatorej trudil, da bi sestavil načrt zakona, ki bi osigural popolnoma zanesljive volitve, to so take, na katere bi se zanašati mogla »Narodova« stranka. Ta zakon bil bi izmed najboljših na svetu, ker bi bil kratek, lahko umljiv ter bi se dal izvesti igrave in brez stroškov. Obsejal bi le jeden sam paragraf, ki bi se glasil: »V vse zastope smejo voliti in voljeni biti samo »Narodovi« gospodje.« Ta zakon bi bil svobodoumen, ker bi osvobodil vse ostale volilce težkega bremena volitve, bil bi napreden, ker bi tako moč »Narodove« stranke napredovala silno, bil bi splošen, ker bi se raztezal sploh na vse javne zastope, in bil bi naposled pravičen, ker je po starem pregovoru pravičnost temelj vladi in bi bil tak zakon temelj vladi »Narodove« stranke.

Vsega tega pa Vam ne pišem, da bi Vas morda pridobil za naše lepe volilne načrte. Tudi nečem hvaliti teh naših načrtov, ker dobra stvar hvali se sama. Pokazati sem Vam samo hotel, kako so ti naši načrti svobodoumni, napredni in pravični.

Ako se mi pa morda sedaj smejite, potem je pa na Vas zelo hud

Vaš
Naprednik.

V Ljubljani, 21. januarja 1899.

je slovenska zemlja »terra incognita«, slovenske zahteve — lanski sneg. Sicer pa bi bilo uradniško ministerstvo le prehodno, katero bi brez slovenskih poslancev in brez večine sklenilo predloženo pogodbo z Mažari, ob enem pa skušalo spraviti Čeha in Nemce tudi brez Slovencev ali proti njim. Slovenska solidarnost je še vedno raztrgana reta, v kateri ostajajo le bobove luščine. V tem slučaju bi slovenskega trpina le še huje nategnili na Prokrustovi postelji.

Kaj tedaj? Prva dolžnost slovenskih poslancev je, da solidarno z ostalimi klubi sedanje večine resno in odločno zahtevajo od vlade, da jim pojasni svoje načrte glede nadaljne akcije. Vsakemu je jasno, da je obstrukcijski klepetec škandalozna komedija, kateri mora biti kmalu konec. V ta namen ima izvršilni odbor desnice ravnokar sejo, v katero je povabljen tudi ministerski predsednik.

Slovenski poslanci se morajo upreti morebitni želji čeških poslancev, da se takoj preloži ali zaključi državni zbor; ob enem pa zahtevati od desnice in vlade, da takoj pridejo na dnevni red važna gospodarska vprašanja, kakor so: zakonski načrt glede znižanja pristojbin, kužnih bolezni itd. S tem mora desnica pokazati, da hoče resno delati in da ves odij pade le na obstrukcijo. V isti sapi pa morajo jugoslovanski zastopniki napeti vse sile in storiti vse korake, da ne zaspi pričeta akcija za izvršitev predloženih postulatov. Tu moram pripomniti, da »slovenska krščanska narodna zveza« ni stavila ultimatumov ravno do prve seje po Božiču, temveč do meseca svedčana.

Z ozirom na kompromisne predloge pa, katere pripravlja nemška levica za vladno in desnico, treba čakati ponudbe. Pošteni in resni narodni spravi se »a priori« ne more in ne sme nihče ustavljati; vsak dan je čas, da se desnica upre pretiranim zahtevam nemških levičarjev.

Ako pa bi razmere nanesle, da obstrukcija ne odneha, potem mora desnica v vsakem slučaju, ali zboruje državni zbor ali ne, zahtevati parlamentarno vladno, ki si bode v celoti osvojila program sedanje desnice ter vse opravičene in izvršljive zahteve posameznih strank.

Od pojasnila vlade glede akcije in predloženih zahtev bodo odvisni koraki »slovenske kršč. nar. zveze«. Iznenadenja v bližnji bodočnosti niso izključena.

Naša bodočnost.

I.

Ne strinjamo se v vsem s Palackym. Njegovi nazori o verstvu so gotovo krivi. Čuda tudi ni. Preden je preučil češko zgodovino, se je prepojil s filozofijo Kanta in Herderja, onega Herderja, ki ga imenuje celo »posvečenega duhovnika čistega človečanstva.« Zato nikakor ne moremo biti hvaležni Masaryku, da v posebni nemški bro-

šuri priporoča slovanskim narodom Palackega verstvo, le še bolj »očiščeno« krščanstva.

A bil je Palacky velik rodoljub in Slovan, in kar se tiče narodnosti, nam je začrtal jasen program.

Vsak narod, to je Palackemu temeljna ideja, ima pravico biti. Saj ima dolžnost izpopolniti se vsestransko, umsko in нравno. Ni pa mogoče usovršiti mišljenja, ne da bi se usovršil tudi jezik, in oplemenitev jezika je zopet pomoček in pogoj, da se požlahtni duševno življenje. Ker pa je dolžnost mati pravice, zato imamo tudi pravico izomikati jezik. Ohranitev in izomika narodnosti je torej нравni zakon.

A kako je mogoče ohraniti se majhnemu narodu? S samo politično samostojnostjo ne, saj so narodi, ki so samostojni, a vendar ne odločujejo sami svoje usode. Palacky je bil prepričan, da bi celo češkega naroda politična samostojnost ne rešila. Zato je vedno povdarjal, da mora biti Avstrija, a da mora biti kot federacija, kot združba in zvezajednakopravnih narodov.

V tej združbi pa zopet more rešiti majhne narode le moralna sila. »Če je kdaj bila narodom potrebna omika in kultura, je dandanašnji, ko se je vsled parnikov in železnice vse življenje človeštva izpremenilo, za češki narod, (torej še toliko bolj za manjše narode) pravo živlensko vprašanje. Vsled para in elektrike so razdalje vse druge. mejniki med deželami in narodi padajo bolj in bolj, rodovi se bolj in bolj bližajo drug drugemu, dotikajo se, stiskajo in drgnejo se. Zato se je vzbudilo med narodi nenavadno tekmovalstvo, ki raste še vedno in bode tudi poslej le vedno bolj raslo. Kdor ne bo tekmoval s sosedom, bo zaostal in slednjič izginil.«

Zato je treba, da se narod vzbudi iz letargije in v nemarnosti, da potroji pridnost in marljivost. Vsi morajo na delo, a posebno oni, ki od njih izhaja organizacija ljudstva.

Ustava je prinesla v marsikakem oziru večjo svobodo, bolj nego li kdaj je mogoča kulturna konkurenca. Šolstvo, slovstvo, časništvo, militarizem, obrt — vse to so mogočni činitelji, ki z njimi prav tako mogočno jeden narod vpliva na drugega. »Čehi smo si pridobili lep napredek, tako tolmači Masaryk Palackega izvajanja, toda ne varajmo se. Naš napredek je le relativen v primeri z drugimi narodi in še posebno z Nemci. Dandanes se ne vali tuji svet in tuja kultura nič manj na nas, nego li za Kollarja in Dubrovskega, marveč le še bolj in le še močnejše. Naš narodni položaj je resen.« Če to velja Čehom, pač zopet še mnogo bolj velja manjšim narodom.

Zato je treba resnega vsestranskega dela. A kulturno delo po nazorih Palackega ne sme biti samo umsko delo, ampak mora izobraziti tudi značaj. Veda ni sama sebi namen, ampak

vede namen je služiti o mik i poedincev in narodov!

To je bila oporoka Palackega češkemu narodu in vsem Slovanom.

Ta oporoka je zlasti še za nas Slovence preseren opomin. Nas je malo, mnogo manj nego li Čehov, a vplivi tujstva na nas so mnogo močnejši. Skoraj krog in krog butajo na nas valovi tuje kulture, tuji uplivi preplavljajo naše ozemlje, in polagoma, a neprestano se potaplja naša zemlja in naš rod v morje tujinščine. Nas gotovo more rešiti le resno delo, če nas sploh more še kaj rešiti! A gotovo je: tudi majhen narod lahko tekmuje z drugimi, če mu nadomestuje moralna energija, česar mu ne daje število!

Zato je delo, vsestransko resno delo edino jamstvo naše bodočnosti! V nas se je začela že krepko razvijati socijalna organizacija. A to ni dovolj. Ž njo vstrie mora napredovati tudi intelektualna umska izomika. Tu pa ima posebno časništvo in slovstvo mnogo hvaležnega dela. Toda vse to nas še ne bo rešilo, če se ne bo družil z vsem drugim napredkom tudi нравni etični napredek, pravi koren moralne sile, ki zopet poganja, kakor pravi po pravici Masaryk, iz — verstva. Toda o tem prihodnjič.

Kdo misli koga iznenaditi?

Iz Zagreba, 14. jan.

Še pred zasedanjem hrvatskega sabora je raztrobil »Pester Lloyd«, da bode ban iznenadil hrvatski narod s prav ugodnimi izjavami. Vse je ugibalo, kaj bi vendar ugodnega moglo priti od današnje vlade: jedni so mislili na kakšno ugodno poročila glede zboljšanja dohodkov, drugi zopet o razširjenju državljanske slobode z novim volilnim cenzusom, tretji o zedinjenju Dalmacije s Hrvatsko; drugi so si tolmačili zopet na druge načine to bodočo izjavo. Toda »Pester Lloyd« je ostal slab prerok, če tudi mu je jeden glavnih sodelavcev hrvatski poslanec vladne stranke, ki bi moral biti vendar bolje podučen o vladnih nakanah, ker si je to svojstvo vsaj do zdaj prav rad prisvajal ter vselej dobro pogodil, kadar je Hrvatsko kaj neugodnega zadelo. Hudo ta prerok zna prerokovati, kadar naveščuje pa o dobrem, takrat se pa vara, kakor tudi v tem slučaju, kajti do zdaj v hrvatskem saboru od vladne strani ni bila razglašena še nobena ugodna vest, ki bi narod mogla iznenaditi.

Pač bode imela vladna stranka priložnost, že v kratkem izjaviti se, kako misli o zedinjenju Dalmacije, saj je pristala na to, da se prečita Frankov predlog o tem predmetu že 16. januarja. Vemo, da se bode predlog prebral, in s tem bode tudi ta zadeva za zdaj končana, ker današnja sabsorska večina se tega posla gotovo ne bode mogla lotiti, ker je zapoved iz Budimpešte proti temu, a sedanji hrvatski sabor ni sposoben, da iz svoje

O človeku, ki je izgubil prepričanje.

Spisal Ivan Gradar.
(Dalje.)

Job je bil v zadregi; iskal je prikladnih besed, da bi se dotaknil kočljivega predmeta kolikor mogoče rahlo in neprisiljeno. Da bi obdolžil Sempronija naravnost in brez opravičevanja, to bi bilo razžaljivo in celo nevarno. Vrh tega nikakor ni hotel vzbujati sumnje, kot da je bil sinoči do čela brez zavesti in da se ne spominja, kaj je počel s svojim prepričanjem. To bi osvetlilo z umazano lučjo njegov solidni značaj.

»Dragi Sempronij, z jako delikatnim vprašanjem prihajam k tebi. Pripetilo se mi je nekaj nenavadnega, skrajno neprijetnega. Vzbudim se danes zjutraj in ko se ozrem, ni mojega prepričanja nikjer...«

Sempronij je dvignil trepalnice ter stresel na lahko s spodnjim delom svojega nosa.

»To je sitno... res... jako sitno...«

»Kakor ti je znano, sem bil sinoči ves večer v tvoji družbi... Ali nisi morda slučajno... takóle mimogredé...«

Glas mu je zastal in pogledal je svojega prijatelja z vprašujočimi očmi. A prijatelj se ni ganil; v iztegnjeni desnici je držal cigareto ter otresal z mezincem pepel.

»Lahko si ga bil vtaknil k sebi pomotoma, iz raztresenosti...«

Sempronij se je razsrdil brez vsacega povoda. Vstal je nenadoma ter odgovoril z razgretim glasom:

»Če misliš, da sem ti odnesel tvoje neumno prepričanje, se jako motiš. Kaj mi bo tvoje prepričanje? Za vsakdanjo potrebo ga imam sam dovolj, četudi je broširano, nekoliko zamazano ter samo enajst centimetrov dolgo... Sploh pa tvoji pripovedki niti ne verjamem. Zdi se mi, da imaš kakoršnekele postranske namene. Poznam te, da si nenavaden kajón...«

Job je bil uničen.

»Ali dragi Sempronij, nisem te hotel obdolžiti, nikakor ne. Iz vsega srca spoštujem tvoje prepričanje, četudi je samó broširano... Moje je bilo vezano, v lepo zeleno usnje... lahko razumeš, kakó mi je brez njega. Zvedeti sem hotel od tebe kako posebno okolnost... kake važne podatke...«

»Ne vem ničesar... In napósled, — vrag védi, če je bilo to res kako prepričanje; skoro gotovo renomiraš in tvoje prepričanje ni bilo drugega kot malovreden, ogóljen predsodek... Jaz za svojo osebo nisem opazil pri tebi nikdar nikakega prepričanja...«

Mrmolja je vzdihnil. Sempronij si je nažgal novo cigareto in nekaj trenutkov sta molčala obá. A polagoma je vstajalo sočutje v Sempronijevem srcu; pričel se je zavedati, da je delal Jobu kri-

vico in to celo popolnoma na lepem, brez vsacega razžaljenja od prijateljeve strani. Ozrl se je postrani nanj ter iskal mehkočutnih izrazov.

»Utolaži se, dušica, — stvar ni tako resna, kakor si jo predstavljaš... Oglej se, prosim te: — koliko ljudi živi srečno in zadovoljno brez najmanjšega prepričanja. In kakšni ljudje so to, — ugledni in česčeni!... Svetnik Mrož, recimo, nima niti predsodkov, sploh ničesar ne; — o kakem prepričanju niti ne ve, da eksistira, — in vendar je svetnik; zdaj se celo brije...«

Mrmolja je zmajal z glavo ter pogledal v strop.

»Ako se reč pretehta, — kako vrednost ima takozvano prepričanje? Kadar bi ga rabil, takrat ti je v neprimerno, posebno če je trdo vezano in debelo; a kadar ga ne potrebuješ, pogrešaš ga brez vsake škode, — naravno!... Ne toguj; to ni zdravo; človek izgubi apetit... Poglej mene: — tu je moje prepričanje...«

Iz vlekel ga je iz žepa ter listal po njem; bilo je res že jako zamazano. Zdelo se je celo, da so nekateri listi iztrgani.

»Kaj mi je do njega? Palo mi je v blato jedinkrat — desetkrat; če mi pade najjistič, ne poberem ga več. Neumnost!... Po svetu hodijo različni lopovi in smrkavci, ki nosijo sabo eleganten zvezek javnega mnenja namesto svojega prepričanja. In godi se jim dobro... Sploh je ta

inicijative začne tako važno razpravo, premda je za to pooblaščen.

O noveji financijalni nagodbi se zdaj sabor tudi ne more izjaviti, ker je potrebno, da sodeluje pri tem poslu tudi drugi dogovornik, namreč ogerski sabor; le-ta ima pa za zdaj druge skrbi, nego se baviti s Hrvatsko in njenimi financijalnimi dogovori. In vendar se je poslala vest v vse časopise, da začne hrvatska regnikolarna deputacija razprave glede nove nagodbe z Ogorsko brez obzira na to, more li ogerska regnikolarna deputacija za zdaj sodelovati ali ne. Hrvati hočejo za razpravo vse pripraviti, zbrati gradivo glede dohodkov hrvatskih, in sicer ne komulativno, kakor do zdaj, nego točne natančne račune, da se morejo seznaniti pravi hrvatski dohodki. Če kaj, to je gotovo potrebno, pa se bode vsaj deloma ustreglo zahtevi opozicije, ki zahteva te račune od ogerske vlade že leta in leta, pa jih še do dandanes ni dobila, a Mažari so pobirali iz Hrvatske dohodke, kateri bi bili morali ostati Hrvatom. Pa še nekaj je izjavila vladna stranka, namreč da ne bode na noben način pristala na to, da se zmanjša današnja tangenta, kakor Mažari že naprej zahtevajo. Tudi ta odloka je hvale vredna, če se je bode regnikolarna deputacija zares držala. Predzadnja regnikolarna deputacija je slabo računala, kajti popustila je bila Mažarom za jeden odstotek tangente, pa pri vsem tem neprenehoma trdila, da je 44 odstotkov več nego 45 odstotkov. Taki računari se nahajajo dandanes seveda na celem svetu le še med mažaroni; zdaj jih bo menda tudi med njimi zmanjkalo, če se bodo res držali, kar so sklenili, da ne dajo Mažarom niti jednega vinarja več, nego jim gre. Samostalnih financ seveda s tem še Hrvatska ne dobi, vendar pa se s tem približuje tudi temu koraku, kajti tudi mažaronski Hrvati se bodo slednjič prepričali, da je Hrvatske zagotovljen obstanek le tedaj, če dobe samostalne financije. Dokler se bodo mešali Mažari v hrvatske denarne zadeve, tako dolgo bodo Hrvati v gmotnem pogledu odvisni od njih in ne bodo imeli nikdar čistih računov z njimi.

Kaj pa državljanske slobode dobodo li kaj več Hrvati, nego jo imajo zdaj? V tem pogledu za zdaj ni nobene nade. Stegniti bi mogli to slobodo še bolj, kakor so jo stezali že skozi petnajst let, razširiti pa na noben način. Prek Drave doni sicer glas o čistih volitvah, katere zahtevajo Mažari od svoje vlade, tudi na Hrvatsko, toda brez vsakega odmeva. Hrvatska vlada se za zdaj ne misli baviti s takimi vprašanji, saj vlada po njej trditvi na Hrvatskem povsodi red in zakon. Sicer se trdi od opozicijske strani v hrvatskem saboru ravno protivno ter se to tudi dokazuje z nepobitnimi dokazi, toda na take malenkosti se tako čvrstej vladi ni treba ozirati, saj so sicer na

stvar že zastarela; svet napreduje neprestano in sčasoma bo vrgel v kot vse te smešne fosilije.

Nekdo je potrkal in v sobo je stopil filolog Mavricij Trska...

»Prepričanje izgubil?... Ah, prepričanje!... Kaj hočete s to nerodno skovanko? Prepričanje je skovanka in družega nič... Pre—pričanje... Ueber—zeugung... Tujka! Dol s tujkami! Dol s prepričanjem!...«

Trska se je zavrtel, da so mu zaškrpali podplati; njegov beli obraz se je svetil kakor z lojem namazan... Privlekel je na dan neko čudovito besedo, obrnil jo nekaterikrat po jeziku, izpustil jo na to na prosto polje ter jo zasledoval čez hribe in doline do zelenega sanskritskega morja...

Mrmolja ga je prekinil.

»Jaz ne vem, Sempronij, kako govoriš, — a vsekakor so tvoje besede pregrešne in nenaravne. Kdo drugi bi rekel, da se hliniš in da zakrivaš s plaščem malovažnosti kakoršnokoli sleparijo... Bog vedi, če ga nisi odnesel...«

Sempronij se je čutil razžaljenega in kri mu je stopila v lica.

»Kaj pomeni to natolcevanje? Pojdi k vragu s svojim prepričanjem! Jaz ga ne potrebujem; — ne tebe, ne tvojega prepričanja! Ni vredno niti gnjilega kvarglja, in ti si vreden še manj... Taka jokavost, — in zaradi prepričanja!«

(Dalje sledi.)

Hrvatskem volitve čiste (!), kakor bomo v kratkem še vse bolj natanko zvedeli o pisarovinski volitvi.

Tudi volilna pravica je podeljena zadostnemu (!) številu prebivalstva, saj uživajo to pravico celi 8 odstotki, dočim se Mažari pritožijo, da niso zadovoljni na Ogorskem niti s 6 odstotki. Toda če ne misli vlada razširiti državljske slobode, pripravlja se hrvatska opozicija, da jo opozori na to, kako je na Hrvatskem v tem pogledu v vladnih krogih zavladala prevelika ozkosrčnost, pa da je treba slednjič vendar le dati narodu, kar mu gre. V to svrhu je izdelal izvrstni jurist in kodifikator dr. Derenčin novo volilno osnovo, katero misli s pomočjo svojih opozicijskih sodrugov v hrvatskem saboru kot samostalni predlog izročiti ter zahtevati, da se o njem razpravlja. S tem predlogom misli opozicija iznenaditi vladno, ker le ta ni še do zdaj po napovedi »Pester Lloyd« znala iznenaditi opozicije z občanami občekoristnimi predlogi. Vemo sicer, kakšna osoda čaka ta Derenčinov predlog v hrvatskem saboru, ki ni do zdaj sprejel od opozicije niti jednega predloga, pa če tudi je bil najkoristnejši za narod, ali dobro je, da je opozicija izšla s to osnovo v javnost, ker bode s tem prisilila večino, da se razpravlja v saboru tudi o tem za današnjo vladno tako ne ugodnem vprašanju, o katerem je zavisen njen obstanek. Po noveji volilni reformi, kakor jo je sestavil dr. Derenčin, odzvonilo bi seveda za vselej mažaronske večini v hrvatskem saboru, zagadel se jej bode upiral, dokler bode le mogel, a kako dolgo, to je vprašanje časa in razvite samozvesti hrvatskega naroda.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. januarja.

Zahteve nemške opozicije. Znano je, da so se opozicijski zastopniki te dni večkrat sošli k skupnemu posvetovanju ter po daljši razpravi sestavili svoje zahteve nekako takele: Glavna stvar za nas je varstvo narodno-političnega posestva Nemcev v celi državi. Vedeti hočemo, kaj je našega. V tem smislu stavili bomo določne predloge. Nemška tla morajo ostati nemška. Državni jezik je za nas že sekundarnega pomena. Zadovoljni smo, ako se prizna nemščini vloga posredovalnega jezika za državo. Ugovarjali ne bomo, ako se v gotovih pokrajinah prizna ta posredovalna vloga kakemu drugemu jeziku, kakor n. pr. italijansčini v južnih Tirolah ali poljščini v Galiciji. Narodno mejo treba ostro začrtati in nemško ozemlje treba zaznamovati kot strogo nemško last, na kateri bi bili recimo Čehi le kot gostje. Te zahteve treba primerno prirediti in jih predložiti vladi. — Na prvi pogled se vidi germanskim bojnikom, da hočejo posnemati svoje mažarske tovariše in se spustiti v pogajanja z vladno. Zahteve niso ravno preskromne, toda čudno je pa vsekako, da nič več ne zahtevajo, naj bode nemščina izključno povsodi jedini uradni jezik. Celo Poljakom in Italijanom priznavajo nekoliko pravic. Po vsem tem bi bilo soditi, da v gotovih vrstah zopet hrepene po onih časih, ko so bili na krnilu germanski voditelji in so jim hlapčevali Poljaki in Italijani. Skušali bodo pri vladi delati nato, da se odpove sedanji večini in ob jednom pregovori Poljake in morda še katere druge zastopnike, da se zvari nova večina, oziroma obnovi prejšnja nemško-liberalna. Kako se sodi o tem v vladnih krogih, ni znano, pač pa se smemo nadjeti, da Poljaki, ki so bili sicer že vpreženi v tak jarem, ne bodo tako neznačajni, da bi se izneverili dani obljubi.

Katoliška ljudska stranka in Mladodeht. Poročali smo te dni, da je znani sklep praškega mestnega zastopa provzročil precej šuma v krogu članov nemške katoliške stranke in da so ti pretili z izstopom iz večine, ako se zadeva ne pojasni in ne poravna. Tej želji se je z mlado-česke strani deloma takoj ustreglo in je upanje, da Husov spomenik ne bo imel nadaljnjih posledic v parlamentu. Vkljub temu piše »Linzer Volksblatt«, da je znani sklep praškega mestnega zastopa umljiv le v tem smislu, da se hoče katoliško ljudsko stranko izriniti iz sedanje večine. Niti najmanjše potrebe, piše ta list nadalje, ni bilo za ta sklep, ki člane naše stranke kot katolike in

Nemce zelo občutno zadene. Za Husov spomenik manjka sploh tudi najpotrebnejše, denar, in preteklo bo še več let, predno bo moč nabaviti potrebna sredstva... V takih okoliščinah je toraj le zlovolja večine, ako v tako kritičnem času provocira tak sklep. Kake tajne namene imajo s tem sklepom, nam ni znano. Vsekako pa izhajajo iz vrste elementov, ki niso prijazni naši domovini in bi radi v Avstriji provzročili pravcati kaos. — Besede so precej ostre, prav po godu dunajski »Reichsposti«, toda večina stranke za sedaj ne bode izvajala nikakih posledic.

Izjava mladočeskega kluba. Klub mladočeskih poslancev se je zadnje dni v treh sejah posvetoval o položaju ter po daljši, deloma precej živahni razpravi vsprejel resolucijo poslancev dr. Stransk-ega in Adamek-a, ki slove: Po tridnevni razpravi o političnem položaju naznanja mladočeski klub potrebo, da vztrajajo češki poslanci v dosedanji smeri. Klub uvideva, da je nujno potrebna popolna solidarnost z ostalimi desničnimi strankami pod pogojem namreč, da tudi večina vztraja pri načelih, izraženih v adresnem načrtu. Klub pričakuje od vlade, da izvede ta načela z vso resnostjo in odločnostjo. — Tekom razprave so razni govorniki naglašali, da je le obstrukcija kriva, da se že ni moglo ustreči najnujnejim potrebam kmečkega in obrtnega stanu in da se z brezvestnim tratenjem časa zapravlja denar davkoplačevalcev. — Misli, izražene v tej resoluciji, je zastopal načelnik kluba v včerajšnji seji izvrševalnega odbora desnice, kateri je tudi prisostvoval ministerski predsednik in v daljšem govoru razvijal vladno stališče z ozirom na sedanji položaj.

Volilna preosnova za hrvatski deželni zbor. Poročali smo že, da je poslanec dr. Derenčin v ime zedinjene hrvatske opozicije v deželni zbor predložil obširno in izvrstno motiviran predlog za spremembo volilnega reda za Hrvatsko. Duhoviti avtor tega načrta, bivši vodja pravosodnega oddelka za Hrvatsko, je temeljito proučil vse volilne sisteme v Evropi in Ameriki ter se oziral pri sestavi na vse mogoče momente. V predgovoru se omenja, da izmed 2,350.000 hrvatsko-slavonskih prebivalcev izvršuje volilno pravo le 50.000 volilcev, kakoršnega nerazmerja ne nahajamo v nobeni drugi državi. Dr. Derenčin predlaga pred vsem tajno volitev ter določa strogo kazni za nepostavno vmešavanje vladnih organov v volitvene zadeve. Za deželni zbor predlaga 120 članov, in sicer: 15 magnatov, 10 dostojanstvenikov, mej temi na novo predsednika septemviralnega urada, vseučiliškega rektorja in predsednika akademije, nadalje 35 poslancev splošne volilne skupine, ostale pa kot zastopnike raznih davčnih razredov. Pasivno volilno pravico dobi še le volilec s 30. letom, in sicer oni, ki je pristopen v Hrvatsko-Slavonijo, ali, ako se je priselil, že nad osem let biva na Hrvatskem, konečno mora biti zmožen hrvaščine in izpolniti še nekaj drugih pogojev. O tem zanimivem predlogu, kateremu bo posebno nasprotoval dr. Spevec s svojim načrtom, govorili bomo obširneje na drugem mestu.

91.899 avstro-ogerskih podanikov izselilo se je minulo leto preko velike luže v Ameriko. Ogromno je to število in presega kar za štiri tisoč število izseljencev v letu 1897. Naša monarhija je potem takem za lačno Italijo takoj prva, ki ima na svojih tleh največ domovine sitih ljudij. In zakaj se prebivalstvo izseljuje v tuje, neznane kraje največkrat v svojo dušno in telesno pogubo? Samo radi tega, ker se socialna beda v naši ljubi Avstriji z vsakim dnem tako znatno povečuje, da se mnogoštevilne rodbine ne morejo nič več pošteno preživiti na rodni tleh. O teh številkah naj bi razmišljali zastopniki narodov v našem parlamentu, potem bi pač morali uvideti, kako neizmerno je za našo monarhijo škodljivo bedasto otroško rogoviljenje v zbornici.

Vzrok zadnjega grškega poraza. Grški prestolonaslednik Konstantin, ki je poveljeval jednemu oddelku grške armade v zadnji grško-turški vojski, je sedaj prijel za pero in napisal 555 strani broječo knjigo, v kateri popisuje povstaneke vojske, razne bitke in pa mirovna pogajanja. Pri tem svojem delu pa je imel grški princ jedino ta namen, da pokaže širšemu svetu prave vzroke, radi katerih so Grki doživeli sramoten poraz. V knjigi

je povedano v glavnem to, kar je že znano, da je namreč veliko pomanjkanje vojaške discipline provzročilo skoro vse nezgode. Princ pripoveduje, da polkovnika Smolenski in Mastrapas nista hotela izvrševati njegovih poveljev, ki bi bila večinoma vselej dovedla do zmage. Največ je pa po njegovem mnenju zakrivil general Makris, ki vkljub strogemu povelju ni hotel priti na pomoč s svojo brigado pri Meluni in Gricovi obupno se borečim oddelkom. Kaj bi se bilo doseglo z njegovo pomočjo, je razvidno iz tega, da se je jeden sam bataljon pri Gricovi dva dni uspešno ustavljal mnogoštevilnejemu nasprotniku. Ravno tako bi bila vse drugače izpadla bitka pri Domokosu, ko bi bil polkovnik Smolenski s svojo brigado prišel na pomoč princu Konstantinu. Konečno se pisatelj pritožuje, da se je poprej v mirnem času vse premalo storilo in žrtvovalo za spopolnenje in izurjenje vojaštva. — Akoravno je morda sem ter tje kaka stvar nekoliko pretirana in skuša morda pisatelj oprati svoje pogoške v tej vojski, vendar pa je gotovo, da bi se bilo z redoljubno armado mnogo več doseglo, kakor se je pa v resnici.

Tedenski koledar.

Nedelja, 22. januarja: 3. po razgl. Gospodovem. Vincencij, evang.: Jezus ozdravi stotnikovega hlapca. Mat. 8. — Ponedeljek, 23. januarja: Zaroka M. D., Rajmund Pen. sp. — Torek, 24. januarja: Timotej šk. — Sreda, 25. januarja: Spreobrnjenje sv. Pavla. — Četrtek, 26. januarja: Polikarp šk. — Petek, 27. januarja: Marjeta d. — Sobota, 28. januarja: Franč. Sal. šk. cerkv. uč. — Solnce izide 25. jan. ob 7. uri 36 min., zaide pa ob 4. uri 49 min. — Lunin spremin: Ščip 26. jan. ob 8. uri 32 min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo 22. januarja: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Maša v čast sv. Frančišku Ksav. zl. dr. Fr. Witt, graduale koralno, ofertorij zl. Kaspar Ett. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Missa tertia, zložil Mih. Haller, graduale Brosigov, ofertorij Treschev.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. januarja.

(Cesarjeva zahvala.) Odbor družbe sv. Mohorja je potom deželnega predsedništva v Celovcu Nj. Veličanstvu cesarju doposlal slavnostno knjigo »Naš cesar« in koledar za leto 1899, obe krasno vezani. Cesar je obedve knjigi sprejel in odboru se je za ta dar in za ob tej priliki pokazano lojalno in domoljubno mišljenje sporočila cesarjeva zahvala. — Slavnostno knjigo »Naš cesar« sta vsprejela tudi nadvojvoda Franc Salvator in nadvojvoda Oton.

(Domoljub.) Z dežele se nam poroča: Letošnji »Domoljub« v novi obliki naročnikom povsod zelo ugaja. Toliko in tako izbranega beriva za tako nizko ceno, to je res nekaj posebnega! Ni čuda, da se tiska, kar nam »Domoljub« naznanja v 2. številki, v 11 tisoč izvodih. Hvalo moramo za to dati vredništvu, ki se je potrudilo, da je »Domoljub« z novim letom tako lepo napredoval, hvalo pa tudi vsem onim našim požrtvovalnim domoljubom, ki list z uprav neumorno marnostjo širijo mej narod.

(Grajšćino metliško) je kupila »Ljudska posojilnica« v Ljubljani od viteza Savinschegga za 80.000 gld.

(Občinske volitve v Radečah pri Zid. Mostu.) Včeraj vršile so se v tem znamenitem dolenskem trgu občinske volitve. Po ljutem boju zmagala je na celi črti sijajno katol.-narodna stranka. Nemčursko liberalna klika z dosedanjim županom Juvančičem je žalostno podlegla: Le jednega, reci jednega celega svojih pristašev je v večni spomin svojega bivšega gospodstva spravila skozi. »Narodova« klika in nemškutarji so seveda marširali — v znamenju sprave — v bratovski slogi skupaj. Čast in hvala zavednim radeškimi volilcem!

(Drugi glasbeni večer) priredijo učitelji »Glasbene Matice« v četrtek, 26. t. m. v mali dvorani »Narodnega doma«. Na vsopred so postavili klasika Mozarta kvartet za godala, Chopina polonezo za cello in klavir ter norvežana Gade-ja za klavir, gosli in cello zložene novelete. V lepi tej izberi najde ljubitelj glasbe zastopane

glavne smeri razvoja komorne glasbe in pa razvoja glasbe sploh. Priporočamo prav toplo slovenskemu občinstvu in posebno mladini »glasbene večere« kot stroko glasbenih proizvajanj, katera vzgaja okus in duha v poznavanje kristalizovane glasbene lepote.

(»Klerikalen izbruh«.) Dunajski »Vaterland« priobčil je dopis iz Ljubljane, v katerem pravi povodom Ferjančičevega govora v Škofji Loki, da so različni, večinoma liberalni listi v daljših ali krajših izvodih priobčili Ferjančičev govor in ga deloma tudi glosirali, ter dostavlja, da je bilo mej Slovenci malo zanimanja za ta govor, ker ima liberalna stranka, h kateri pripada dr. Ferjančič, bore malo zaslombe in vpliva v Slovencih. Da stranka tako preziranje zasluži, je v najnovejšem času tudi ta razlog, ker se je popolno odtegnila sodelovanju pri društvu »Naša straža«. — Včerajšnji »Narod« je ta dopis v »Vaterlandu« ponatisnil in se silno nad njim jezi. Posvetil mu je štiri cele predale, kjer izliva ves svoj žolč nad »Vaterlandom«, nad »fevdalnimi aristokracijo«, nad »klerikalci« in Bog ve nad čim še vse! Ta »Narodova« jeza je naravnost smešna. »Vaterland« pravi, da Ferjančič pripada »Narodovi« kliki. Ali to mari res ni? Saj »Narod« sam tega ne taji, temuč še sam pri vsaki priliki priznava in potrjuje. Zakaj torej jeza? ... »Vaterlandov« dopisnik nadalje pravi, da »Narodova« klika nima vpliva na smer celokupne slovenske politike. Ali to mari ni res? Vprašamo ves slovenski svet, ali je mnenje »Narodove« klike merodajno za slovensko politiko? In kar se g. dr. Ferjančiča samega tiče, naj položi roko na srce in nam odkrito odgovori, so li njegovi nazori merodajni za vseslovensko politiko? Njegovo glasilo »Slovenski Narod« mu je izkazalo jako slabo uslugo, da nas sili, pečati se z njegovo osebo. G. dr. Ferjančič je slovenski poslanec s Kranjske. Kranjska je poslala devet slovenskih poslancev na Dunaj. Za koliko poslancev izmed te deveterice pa je mnenje dr. Ferjančičeve merodajno? Odgovor: Za — jednega samega, in sicer za zastopnika ljubljanske radikalne in nemškutarske inteligence. Če to ni res, naj gosp. dr. Ferjančič sam pové, za katerega kranjskega slovenskega poslanca, da so njegova politična naziranja še merodajna? Še slabša pa je dr. Ferjančičeva politična bilanca, če upoštevamo mnenje slovenskega ljudstva. Saj menda dr. Ferjančič ni pozabil, kako je moral iz svojega prejšnjega volilnega okraja, iz notranjskih kmetijskih občin, bežati v sedanji volilni okraj? Ni pozabil izbruh ljudske nevolje na znanem shodu v Starem Trgu pri Ložu, kjer je klical žandarje na pomoč zoper svoje volilce? Le treznosti ljudstva je zahvaliti, da ni tekla kri!

To so nespodbojna dejstva, katerih ne ovržejo ne »Narodove« psovke, ne zlagana telefonična poročila žida Penižeka. Mi vsega tega ne bi bili pogrevali, da nas ne bi bil »Narod« s svojim nepotrebnim klevetanjem zoper »klerikalce« na nečuten način izzval. Gospod dr. Ferjančič naj se za to zahvali pri »Slovenskem Narodu« in — pri židu Penižeku! Kar se pa tiče dogodkov pri osnovenju seji odbora »Naše straže«, smo ob ondotnem nastopu gosp. dr. Ferjančiča dosledno molčali, ker smo bili in smo še mnenja, da to društvo ni torišče za strankarska nasprotstva. »Slovenski Narod« žalibog ni imel tega takta in on je bil, ki je deloma obelodanil dotični nastop g. dr. Ferjančiča in nas je s svojim pisarjenjem skušal speljati v polemiko. — Tudi danes se v tem obziru ne damo zapeljati. Le to konstatujemo, da noben nemško nacionalni list ni zmožen tako grdo in zaničljivo pisati proti »Naši straži«, kakor je to storil »Narod« v tem članku. Za take besede je vse premalo Greuterjev: Fej!

(Pravnikov večer) bo v ponedeljek, dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v »Narodnem domu« v pritličnih prostorih na levo. Na mnogobrojno vdeležbo vabi odbor društva »Pravnik«.

(Repertoar slovenskega gledališča.) Danes, v soboto, se bode pela drugikrat velika Wagnerjeva opera »Lohengrin«, ki je dosegla pri premijeri toli sijajen in vsestransko popoln uspeh. Tudi v torek, 24. t. m. se bode pel »Lohengrin«. — V petek, 27. t. m. pa se bo predstavljala prvič izvirna narodna igra s petjem v petih dejanjih »Rokovnjači«, po slavnem

Jurčič-Kersnikovem romanu spisal *.*. Več izvirnih pevskih točk je uglasbil veleugledni slovenski skladatelj v pristno narodnem duhu.

(Jednorazrednica v Preski) bodo primerno razširili in se v to svrhu 26. t. mes. na licu mesta vrši komisijonalen ogled.

(Iz Preske) nam poročajo, da je v torek v tukajšnji deželni bolnici umrl dninar Jan. Babnik iz Goričan, ki je prejšnjo soboto precej vinjen zašel v hlev posestnika V. Babnika in jel nagajati ondi se nahajajočemu konju. Poslednji ga je sunil s toliko silo v trebuh, da so ga morali takoj odvesti v bolnico.

(Koroški novičar) Trgovinska zbornica v Celovcu je svojim predsednikom zopet izvolila pl. Hillingerja, ki je na tem mestu že 26. leto. Zbornica mu je ob zopetni izvolitvi poklonila udanostno adresno in njegovo podobo. — Dopolnilna volitev za veliko posestvo, namesto S. Rainerja, ki je odložil svoj deželnozbornski mandat, bode dne 18. februarja. — Več koroških učiteljev odreklo se je v zadnjem času učiteljevanju in vstopilo v poštno službo. — Papež Leon XIII. je podelil predsednici Elizabetine družbe v Celovcu, baronici Mariji pl. Mayerhofer-Grünbüchel častni križec »pro ecclesia et pontifice«.

(Iz Celovca.) dne 19. januarja. Naučno ministerstvo (!) je odposlalo v odbor c. kr. državne rokodelske šole v Celovcu kot svojega zastopnika gospoda dr. R. Plohl-a, tajnika trgovinske zbornice tukaj. Dr. Plohl je jeden najbolj strastnih in najglasnejših voditeljev nemškonacionalno-obstrukcionistiške stranke! Ali visoko c. kr. naučno ministerstvo res ni moglo najti drugega zastopnika za-se?! Pač značilno imenovanje!

(Zabavni večer slovenski v Gradcu.) Ne spadam med one skromne ljudi, ki brez premisleka hvalijo vse vprek, ako le nosi na sebi znak dobre volje, marveč strogo zahtevamo, da je vsak naš nastop v javnosti, vsak pojav našega življa zlasti sredi oholih tujcev za nas časten. No, graški Slovani so že večkrat javno nastopili in priredili že marsikatero veselico, kjer so često pokazali več nego golo dobro voljo. Sinočni zabavni večer pa je bil brezdvomno najlepši in za nas najčastnejši izmed vseh, kar so jih doslej Slovani priredili v Gradcu. Naši vrli akademski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda se je posrečilo prirediti koncert, ki ostane vsem udeležencem trajno v spominu. Moška zbor sta tako vspela kakor po navadi; presenetil pa nas je novoustanovljeni orkester pod spretnim vodstvom gospoda med. Ipavca, ki je umetniško dovršeno proizvel tri ne baš lahke skladbe (Ipavčev »Uvod k spevoigrni Tičnik«, slavni intermezzo iz opere »Cavalleria rusticana« in pa Vilharjevo »Slovo«) ter dodal za nameček še nekaj drugih točk, izmed katerih nam je s posebnim priznanjem omeniti koračnico gosp. med. Ipavca. Kar očaral nas je gospod med. Lenarčič z mojsterskim sviranjem na harpi. Čuli smo že več tamburaških zborov, toda tako precizno in dovršeno, kakor je sinoči igral tamburaški zbor društva »Hrvatske« nekaj divnih točk, se ne sliši udarati z lepa v nas Slovencih. Menimo, da je bil sijajnemu uspehu na odru primeren gmotni uspeh pri blagajnici, zakaj občinstva se je toliko nabralo, da je bila prostorna »Anska dvorana« skoraj premajhna. — Drugi del zabavnega večera, namreč prosta zabava, ni vspel tako dobro, kakor prvi, bržkone ni bila vsa stvar posebno srečno vrejena. Sicer pa mislimo, da je lahko vsakdo zadovoljen s sinočnim večerom, akademična podružnica pa bodi nanj ponosna! Želimo le, da se nje zabavni večeri vzdržijo na ti stopinji dovršenosti.

(Posnemanja vredno.) Odbor občine Blagovica se je v svoji seji dne 12. januarja t. l. izrekel za vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani, in dalje, da pristopi občina Blagovica kot ustanovni ud k društvu »Naša straža«, in sicer s prispevkom 50 kron.

(Bolnica usmiljenih bratov v Kandiji.) Konvikt usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem Mestu razposlal je te dni letno poročilo o zdravljenju in oskrbovanju bolnikov v minulem letu. Iz poročila je razvidno, da je bolnica oskrbovala 802 bolnika. Koncem 1897. l. jih je ostalo v bolnici 37 in z dnem 31. decembra 55 bolnikov. Popolno ozdravljenih je bilo 547, zboljšanih 146, neozdravljivih 22, umrlo jih je 32 bolnikov; mej poslednjimi samo 1 po operaciji. Operirali so 294 mož, od teh jih je 240 popolno ozdravilo, 32 se je

stanje zboljšalo. Po stanu in obrti jih je bilo največ in sicer 458 kmečkega stanu, potem 48 dni-narjev, 45 šolarjev, 18 čevljarjev, 15 krojačev, 10 zasebnih uradnikov, 11 kovačev, duhovniki so bili 3 in 2 redovnika, skupno 59 vrst stanov. — Iz Kranjske so vsprejeli v bolnico 690 bolnikov, iz Hrvatske 29, iz Štajerske 16, iz Italije 11, iz Primorja 6, 3 so bili Čehi, po dva Moravci in Nemci, po jeden pa iz Sp. Avstrije, Galicije, Ogerske, Slavonije, Tirolske in severoamer. zveznih držav. Po veri je bilo 750 rimsko-katolikov, 13 grško-katolikov, 1 pravoslavnik in 1 luteran. — Največ bolnikov so imeli v mesecih avgust in december (po 68), najmanj pa oktobra, namreč 53. Število oskrbovalnih dni znaša 14.417, ali na vsakega bolnika povprečno 17,97; vsak dan se je povprečno oskrbovalo 39,49 bolnikov. — Sklepom poročila se omenja, da se zavod vsled odloka notranjega ministerstva z dne 24. junija 1898 sme imenovati »cesar Fran Josipova bolnica«, da se je v spomin na vladarjevo petdesetletnico zavod zdatno povečal in sicer z izdatno pomočjo vseh krogov, posebno pa kranjske hranilnice, za kar se vodstvo najiskrenejše zahvaljuje. »Zgradba nam sicer ne dela več skrbi; a treba je poplačati visok dolg, ki nam ga je naložilo zidanje in notranja uprava« glasi se koncem poročila in ta konečni stavek priporočamo vsem blagim srcem v blagohotno uvaževanje.

(Za Prešernov spomenik.) Od odbora za postavljenje Prešernovega spomenika smo prejeli nastopni poziv: Mili narod! Le kratek čas — ne popolno dve leti — nas loči od onega pomembnega dne, ko se bode navršila stoletnica rojstva najimenitnejšega pesnika našega — dr. Franceta Prešerna. Ali je treba obširnejše ponavljati, kaj je bil Prešern slovenskemu narodu? Vsak količjak izobražen in svesten Slovenec nosi z ljubeznijo in spoštovanjem sliko pesnikovo v svojem srcu in imenuje s ponosom njegovo ime. V oni dobi, ko je slovenska muza še po otroški jecala, izlival je nje ljubljene Prešeren svoje čute v najkrasnejšo jezikovno obliko ter ustvaril Slovencem pesniški jezik, seznanil jih s pesniškimi oblikami in povzdignil slovenski jezik z one sramotne stopinje, ko je rabil le hlapcem in pastirjem na ono odlično mesto, kjer rabi vsem slojem slovenskega naroda v zasebnem in javnem življenju. Prešeren je bil oni, ki je najgorkeje čutil krivico, ki se je delala slovenskemu narodu in njega jeziku, ter jo brez obzira na one kroge, katerim je bil pokret slovenski trn v peti, in brez obzira na strahopetne miritelje med Slovenci, duška dajal žarkemu rodoljubju. Kot pesnik pa je odprl Slovencem pristop v svetovno slovstvo. Njegove pesmi so oni književni proizvod, ki daje Slovencem pravico, postaviti se ob bok drugim mogočnim kulturnim narodom. Prešeren bi pač lahko rekel z Vodnikom: »Dovolj je spomina, me pesmi pojo.« Ali, ako Prešeren zaradi tega ne bode imenitnejši, če mu postavimo spomenik, in ne manj slaven, ako mu ga ne podignemo, je vendar le naša dolžnost, da počastimo spomin pesnikov s tem, da mu postavimo spomenik — primeren ne njegovi veličini, ampak našim močem. Ni zadosti, da čitamo in slavimo Prešerna, treba je, da svetu pokažemo, kako vemo ceniti svoje veljake; treba je, da pokažemo narodu lik imenitnika in da ga namestimo mlajšim rodovom za vzgled in navdušenje. Zatorej se obrača podpisani odbor ponovno do slovenskega celokupnega naroda, da vsak po svoji moči pripomore povzdigniti pravočasno spomenik Prešernu. Pozivamo pred vsem javne korporacije slovenske, naj prednjačijo z rodoljubnim vzgledom. Obračamo se do društev, da prireajo v to svrhu veselice in akademije. Prosimo naše izobražence, da z delom dokažejo, kako cenijo pesnika. Vabimo narodno ženstvo, kateremu je pesnik slavo razglašal po svetu, da se odolži pesniku; kličemo mladino, da po možnosti pomaga proslaviti pesnika. Pozivamo ves narod, da se odzove narodni dolžnosti. Res je, da Slovence tarejo mnogi drugi in prepotrebni narodni davki. Ali tu gre za našo čast in zanjo moramo radovoljno kaj žrtvovati, ako hočemo vredni biti svojih velikih umnikov in si ohraniti svetli obraz. Konečno prosimo vse slovenske liste, da po svoje pospešujejo nabiranje prineskov, da se tem preje uresniči namen podpisanega odbora. — V Ljubljani, dne 20. januarja 1899. — Odbor za postavljenje Prešernovega spomenika: Ivan

Hribar, mestni župan itd., predsednik. Rajko Perušek, c. kr. profesor, podpredsednik. Fran Trdina, mestni knjigovodja, tajnik. Dr. Makso Pirc, odvetnik; dr. Josip Staré, c. kr. fin. prokurature tajnik; Andrej Senekovič, c. kr. gimnazijski ravnatelj; dr. Ivan Tavčar, odvetnik — odborniki.

(Osebnost.) Župan Hribar je odpotoval za par dni na Dunaj.

(V Šmohorju) na Koroškem je brzozjavni nadzornik Skočir s špiritom napolnjeni prižgani samovar prevrnil. V hipu je bila obleka v plamenu. Njegova žena mu je priskočila na pomoč, vendar leži sedaj nevarno opečen.

(»Südmark«) bode v Celovcu ustanovila nemško ljudsko knjižnico (»Volkshücherei«). Mestni zbor dovoljuje za to podpore vsako leto 150 gld. »Südmark« hoče tudi tem potom utrjevati celovško »nemštvo«. — Žveplenke so dale v zadnjih dveh mesecih »Südmarki« nad 600 gld. čistega dohodka! To bodi zopet Slovencem opomin, da rabijo izključno le vžigalice družbe svetega Cirila in Metoda in tako tudi s tem podpirajo prepotrebno našo družbo!

(Grozilna pisma) so jela prihajati sedaj »iz jame razbojnikov« v Cerknico. Znani premožni lesni trgovec g. M. je dobil že dvoje takih pisem. V prvem se mu je grozilo, da mu bo vse požgano, ako ne bo položil to in to noč tisočaka pod kostanj nad žago. V drugem pretilnem pismu je zahteva že skromnejša: zadovoljen bi bil, ako dobi na določenem kraju dvesto goldinarjev v petek (sv. Boštjana dan) zvečer, »če ne boš že vidu«. Za sklep je pristavljen »iz jame razbojnikov pozdrav čez hribe«. Morda se posreči zaslediti jamo razbojnikov, iz katere prihajajo pisma. Res smo konci stoletja!

(Razpisuje) se mesto poštnega odpravnika na kr. poštnem uradu v Trebelnem, okraj Krško proti pogodbi in kavciji 200 gld., letna plača 150 gld., uradni pavšal 40 gld. in letni pavšal 120 gld. za vzdržavo na dan jednokratne pešne zveze med poštnima uradoma v Trebelnem in v Mokronogu. Prošnje v teku treh tednov na pošto in brzozjavno vodstvo v Trstu.

(Odlikovanje.) Nj. c. in kr. apost. Veličanstvo imenovalo je z Najvišjim odlokom z dne 27. decembra 1898 c. kr. dvornega založnika Henrika Mattonija, lastnika slovite tvrde na Dunaju, svojim komornim založnikom.

(Pravoslavni in katoličani v Bosni.) Zagrebški »Srbobran«, ki kulturno delo katoliške cerkve na jugu tako izpodkopa z razkolnega stališča, kakor »Slov. Narod« in socijalni demokratje z ateističnega stališča pri nas, je zopet rohnal čez »katoliško propagando« in čez samostane v Bosni. A na te psovke je odgovoril pravoslavni pisatelj Čedo Mijatović v »Iztočniku«: »Mi Srbi se pritožujemo, da dela katoliška cerkev propagando. Kar sem jaz izkusil, moram priznati, da katoliška cerkev z ognjevitno vneto izpolnjuje dolžnosti, katere mora vsaka krščanska cerkev izpolnjevati. Katoliški duhovniki gredo med ljudstvo, zanimajo se za vsakega posameznega človeka, organizujejo poduk, organizujejo dobrotorne naprave, skrbijo za bolnike, tolažijo nesrečnike, pomagajo ubožnim slojem, da kratko povem: katoliška cerkev udeležuje načela Kristusova v vsakdanjem praktičnem življenju. Res je, da s tem katoliška cerkev dela propagando zase; pa vsako dobro delo dela propagando zase«. Slednjič pravi, da naj Srbi ne zabavljajo čez katoličane, marveč jih naj rajši posnemajo.

(Zavarovanje postreščikov proti neizgledam.) Upravno sodišče na Dunaju je odklonilo pritožbo ljubljanskih postreščikov glede zavarovanja proti neizgledam ter toraj razsodilo, da se podjetje te zadrage mora zavarovati.

(Prerokbe.) V Parizu je izdal neki S. prerokbe Kozma Ruggierija, Florentinca, astronoma na dvoru kraljice Katarine Medicejske, ki je umrl l. 1615. Pisane so v verzih v stari francoščini. Za l. 1898 je bila sledeča prerokba: »Ko bo prišlo leto, zaznamovano z 1 in osem in trikrat tri in sedem več ena (1898), tedaj bo neki narod v Evropi premagan in izgubil bo mnogo ladij, njegovo ladje bo uničeno na morju in izgubil bo morskoposet. Prerokba se očitno nanaša na Španijo, tako očitno, da je bila napisana vsekako tudi l. 1898! Za l. 1899 so naslednje prerokbe;

za mesec januarij: »O spominu na prešle srečne dni se bodo nekemu evropskemu kralju podaljšali zobje, kakor učencu, ki grize nezrele, zelene češplje.« Za febr.: »Pod znamenjem rib bodo se grdo držali prebivalci kitajskih mest.« Za marec: »Pod znamenjem ovna, ko se bo mesec pomladil, se bo potopilo 700 ljudi z ladijo in jarbori in jadri, evropski narodi bodo potrti.« Za maj: »Pod znamenjem dvojčičev bode na vzhodu velik požar. Ko prideta Monika (4. maja) in Stanislav (7. maja), bodo gospodovali smrt in ogenj in kri in prepir.« Za julij: »Pod znamenjem leva, ko se prikaže Phöbus, bode na zahodu velika žalost o smrti kralja. Za mesec oktober napoveduje velik delavski strijk, za november smrt papeža in za december velikanski požar v Parizu. Sedaj pa počakajmo, da vidimo, kako ugame za naprej, zakaj za nazaj je lahko pisati prerokbe!

(Zvit lopov.) V mestu na Francoskem ulomil je tat v stanovanje neke ženske. Ta se je tako prestrašila, da je silno zakričala in pri tej priči padla v omedlevico. Nasprotno se je pa tudi tat v toliko splasil, da je zbežal. Ljudje so nato prihiteli skupaj in tudi policaji so prišli gledat, kaj da se je zgodilo. Nekdo izmed navzočih ponudi se policistu, da ga spremlja z lučjo v roki po sobah, da bi pregledala, če se je tat kam skril. Toda vse iskanje bilo je zastonj. Policist se lepo zahvali neznanemu prijaznemu človeku za izkazano prijaznost, da ga je spremljal po sobah in pomagal iskati lopova. Nato se dotična ženska zave in pogleda onega, ki je pomagal tatu iskati, ko je ravno odhajal. Ženska nato zakliče: »Kaj ga pa niste prijeli tatu, jaz sem mislila, da ga imate. Vsakdo si lahko predstavlja dolg obraz policista, ki je s tatom tatu iskal.

(Angleško ladijevje.) Anglija je že dolgo hrepenela po tem, da bi njeno vojno ladijevje bilo dvakrat večje od francoskega. To je dosegla. Poleg tega pa dobi še tri vojne ladje prve velikosti, štiri oklopnice, in dvanajst torpedovk. Na vseh glavnih postojankah ima sedaj ladijevje, katero bi bilo vsak čas sposobno za boj. Pa tudi druge države so v zadnjem času zelo pomnožile ladijevje, najbolj Nemčija. Francija ima v vzhodni Aziji popolno vojno ladijevje.

(Dijaštvo.) Maks Dolinger, stud. phil., je šel po nekem trgu v Lincu. Nasproti mu pride dijak tehnik z znamenjem katoliškega akademiškega društva. Brez vsakega vzroka udari Dolinger katoliškega dijaka s palico po glavi. Pri sodni obravnavi je zastopnik tožitelja dobro ožigosal »svobodnjake«, ki z nesramno predrznostjo napadajo z besedo in dejanjem dijake, ki so toliko duševno neodvisni, da se ne udado slepo liberalnim in nacionalnim kričarjem, ampak imajo še vedno pogum, da javno kažejo svoje krščansko prepričanje. »Svobodni mislec« je dobil 15 gld. globe, oziroma tri dni zapore.

(Komet), ki ga je l. 1826 odkril stotnik Biela, bo med 12. in 14. novembrom t. l. res zadel ob zemljo. Toda bati se ni ničesar. Skozi rep komete se vidijo druge zvezde, a ne vidijo se skozi najmanjši dim. To dokazuje, da mora biti snov kometova silno zredčena. Komet bo toraj podoben roju mušic, in zemlja bo plula skozi ta roj. Seveda bo silno število zvezdnih utrinkov. Ko ti deli lete skozi zrak, se užgo in začno žareti in to so utrinki. Humboldt je l. 1833 v eni uri zapazil 25.000 utrinkov. Nekateri večji deli se bodo pač tudi približali zemlji, zemlja jih bo potegnila na se, in padli bodo na zemljo kot meteori. Toda tudi teh se ni posebno bati, zakaj komaj na vsakih 100 let kak meteor ubije tega ali onega človeka.

(Vlak v nebesa.) Zagnje je hotela v Berlinu petletna deklica peljati se v nebesa. Umrla ji je mati, in deklica je vedno jokala za njo. Sestra jo je tožila, da se je mamica peljala v nebesa. Deklica je bila že na kolodvoru, ter je mislila, da se je gotovo z vlakom odpeljala. Prihranila je 20 pf., šla na kolodvor ter hotela iti na vlak. A vstavili so jo in vprašali: kam? V nebesa, je zajokala mala ter pomolila 20 novčicev. Toda povedali so ji, da nimajo kart za nebesa, ter jo odpeljali domov k sestri.

(Hči glasovite plesalke Lola Montez) je te dni umrla. Njena mati je bila pred 50 leti v Evropi najbolj slavljena plesalka. Potem je šla v Ameriko in tam je pozabljena od vsega sveta v borni koči v Astoriji umrla. Hči Alice se je omožila z ubogim tesarjem Deveux ter živita v največji

bedi. Prijela se je je sušica in te dni je tudi ona umrla v najbolj zloglasnem predmestju New-Orleansa.

Is Narodnega doma.) »Marker, ognja!« »Bitte?« »Prosim ognja!« »Ich bitt...« »Vraga! Feuer!« »Ah so! Gleich«.

(Sejmi po Slovenskem od 23. do 28. januv.)
Na Kranjskem: 23. v Ljubljani, Vrhpolju pri Vipavi; 24. v Novem Mestu; 25. v Radečah. — Na slov. Štajerskem: 23. v Marenbergu, Št. Ilju in v Mozirju; 25. v Gomilici, Artičah, Slov. Gradcu in v Studenicah; 28. v Mariboru. — Na Primorskem: 23. v Sežani; 26. v Divači; 28. v Cevdatu.

Društva.

(Vabilo) k zabavnemu večeru, katerega priredi katoliško društvo za mladeniče v Ljubljani v rokodelskem domu, Komenskega ulice št. 10, v nedeljo, 22. januarija. Vspored: 1. Slovenski svet, ti si krasan, Hr. Volarič. 2. Sveta noč, zbor, Beethoven. 3. Govor. 4. Na planine, zbor, P. Hugolin Sattner. 5. Trije svetniki, deklamacija, A. Hribar. 6. Lastovki v slovo, zbor, dr. Gustav Ipavec. 7. V božični noči. Igrokaz v treh dejanjih. Priredil Jos. Volc. — Vstopnina: Sedeži 1. — 5. vrste 30 kr., sedeži 6.—10. vrste 20 kr., stojšče 10 kr. — Preplačila se hvaležno sprejemajo, ker je čisti dohodek namenjen za škofove zavode. — Začetek ob 6. uri zvečer.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Ivan Zupan, kurat v Št. Petru 5 gld. — G. Štef. Dužnik, trgovec v Hrenovicah 5 gld. — J. P. iz Starega trga 1 gld. — Nekdo 5 gld. — G. I. Laznik, župnik v Polh. Gradcu 5 gld. — Nekdo iz Vipave 3 gld. 50 kr. — G. Fr. Eržen, župnik na Zalemlogu 2 gld.

Za »Katoliški dom«: A. Z. 1 gld. 40 kr. — Trije gg. prijatelji 3 gld. 50 kr. — G. Ivan Kregar, pasar v Ljubljani 5 gld.

Šesti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovala so nadalje županstva: Brezovica pri Ljubljani 22 gld.; Šmihel-Stopiče 50 gld.; Planina pri Rakeku 55 gld.; Borovnica 30 gld.; Škocijan pri Dobravi 20 gld.; Preserje 25 gld.; Vič 50 gld.; Šmartno pri Litiji 20 gld. in Postojina 100 gld.

Bog plačaj!

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj, 21. januarija. Telefonično poročilo v včerajšnjem »Narodu«, da so slovenski katoliško-narodni poslanci izrazili poslancu dr. Ferjančiču zaradi napada v »Vaterlandu« svoje obžalovanje, je popolno izmišljeno.

Dunaj, 21. januarija. O včerajšnji seji izvrševalnega odbora desnice se je izdal nastopni komunike: Na povabilo načelnika je prišel k seji ministerski predsednik grof Thun ter obširno razložil svoje stališče o sedanjem političnem položaju. Vsi govorniki so izražali svoje obžalovanje, da obstrukcija onemogočuje vsako delo.

Dunaj, 21. januarija. Včeraj se je posvetoval izvrševalni odbor desnice. K tej seji je došel tudi grof Thun, kateri je pojasnil

sedanji politični položaj. Po izjavi Thunovi se je vnel živahen razgovor, v katerem so razni poslanci izražali svoje obžalovanje, da je vsled obstrukcije onemogočeno parlamentarno delo. O izjavi grofa Thuna se za sedaj hrani tajnost. Kmalu pa se skliče seja parlamentarne komisije desnice, v kateri izvrševalni odbor poroča o Thunovi izjavi. Kolikor je sedaj znano, pravijo, da je izjava ministerskega predsednika premalo odločna in premalo jasna. Poglavitna misel je, da naj desnica vstraja in potrpi, da končno pride do zmage.

Dunaj, 21. januarija. V nagodbenem odseku je včeraj nadaljeval in končal svoj govor posl. Lecher. Za njim so še govorili: železniški minister Wittek, dvorni svetnik Mataja in poslanci Kaiser, Schlesinger, Mauthner. Gross in Menger. Nato se je razprava prekinila. Prihodnja seja je v ponedeljek ob 3. uri popoldne.

Dunaj, 21. januarija. Splošno se sodi, da državni zbor ne bo več dolgo zboroval. Ko se na vse strani vsled obstrukcije dokaže absolutna nesposobnost državnega zbora za kako delo, tedaj grof Thun pošlje poslance domov ter si bo vlada čez poletje vravnala vladanje s pomočjo § 14.

Trst, 21. januarija. Goriški občinski zastop je kot prvi votiral gotovo svoto za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu.

Krakovo, 21. januv. »Czas« priporoča, naj se zasedanje državnega zbora preloži ter naj se mej tem prično razgovori za sporazumljenje mej Čehi in Nemci.

Budimpešta, 21. januv. Vedno manj je upanja, da bi dogovori mej vladno stranko in opozicijo privedli do kakih uspehov. Razgovori so sedaj obtičali, in zato Banffy-ja tudi najbrže ne bo določeni dan na Dunaj, poročat cesarju o uspehih razgovorov.

Budimpešta, 21. januarija. V poslanski zbornici so se tudi danes vršila sama glasovanja po imenih. — Opozicijski zastopniki so se včeraj dopoldne in popoldne posvetovali o vladnih mirovnihih pogojih. Posvetovanje se nadaljuje tudi danes.

Rim, 21. januarija. Sveti oče se je minule dni nekoliko prehladil in mora ostati v postelji, vendar izjavlja dr. Lapponi, da ni bolezen niti najmanj nevarna in da bo že 26. t. m. vsprejel papež v skupni avdienci več rimskih plemenitaških rodbin.

Pariz, 21. januarija. V poslanski zbornici je predlagal poslanec Dejeante, naj se odstrani takozvana spravna kapela Ludovika XVI., ter zahteval, naj se predlog smatra nujnim. Pri glasovanju je bil predlog odklonjen.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 308.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm
20	9. zvečer	741.43	6.2	sr. jzah.	jasno	
21	7. jutraj	741.7	0.0	sr. sevzh.	jasno	0.3
	2. popol.	741.4	9.0	p. m. jzah.		

Srednja včerajšnja temperatura 7.8° normale: -2.3°.

Tržne cene v Ljubljani

dné 21. januarija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	10	50	Špeh povojen, kgr.	—	70
Ref.	8	50	Surovo maslo.	—	85
Ječmen.	7	50	Jajce, jedno.	—	3
Oves.	6	50	Mleko, liter.	—	7
Ajda.	8	—	Goveje meso, kgr.	—	58
Proso.	8	50	Telečje	—	60
Koruz.	6	50	Svinjsko	—	58
Krompir.	2	80	Koštrunovo	—	38
Leca.	12	—	Piščanec	—	50
Grah.	8	—	Golob	—	20
Fižol.	10	—	Seno, m. stot.	—	1.80
Maslo, kgr.	—	96	Slama.	—	1.60
Mast.	—	79	Drva trda, 4 kub. m.	—	6.70
Špeh svež.	—	64	„ mehka, 4 „	—	4.50

Čisto medicinično ribje olje.

Deželna
lekarna

pri Mariji
Pomagaj.

Čubar, Primorsko, septembra 1898.

Blag. g. Milan Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobrotu Vašog neprocenjeno dobrog in pristnog medicinskega ribjog olja, katerega že dle časa samo iz Vaše dobro znane lekarnarstva in uporabljam za sebe in svojo rodbino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 gld. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

729 13

Anton Ožbolt, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

deželna lekarna pri Mariji Pomagaj
Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Proti katarom

sopilnih organov, pri nahodu, hripavosti in vratnih oteklinah zdravniško priporočana je 20-3 II.

MATTONIJEVE
GIESSSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

katera se z vsp. hom rabi sama ali pomešana z gorkim mlekom.

Ta mlihoraztapljajoče, osvežujoče in pomirljivo deluje, pospešuje ločitev sleza in se v tacihi slučajih posebno dobro obnese.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specialnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

IVAN KORDIK, Ljubljana,

Prešernove ulice št. 10—14,

priporoča svojo veliko zalogo

jedilnega orodja

za neveste in gostilničarje

kakor tudi

dobitkov za

52 8-1 tombolo

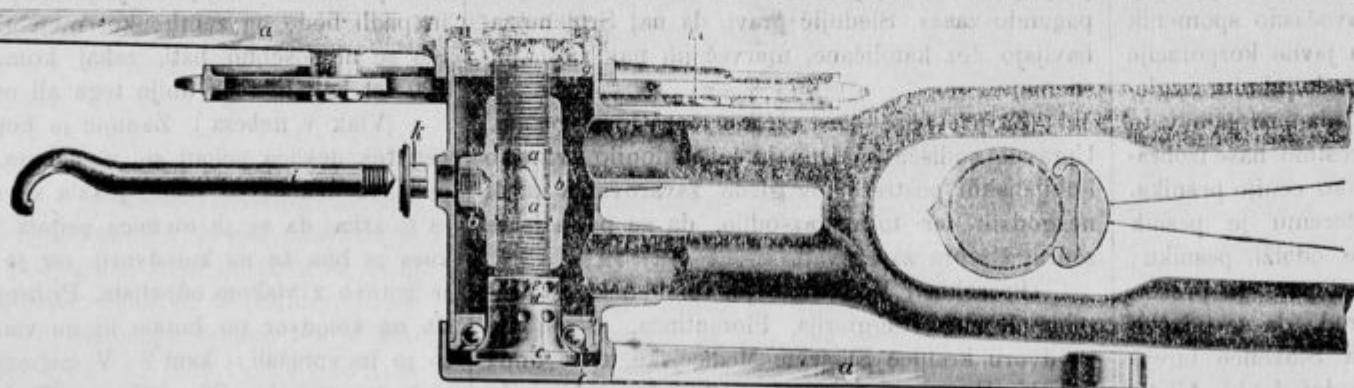
in druge igre.

Nizke cene.

Fr. Čuden, največja zaloga bicikljev v Ljubljani.

Najfinjši in najcenejši šivalni stroji.

ima velikansko prednost v tem, ker lažji tek, kakoršen sedaj ne dosega noben drugi zistem. Četudi so bila ravno Puch-Styria-kolesa tudi doslej izmed najboljših, bodo v bodoče vsled omenjene iznajdbe mnogo nadkrilila vse druge zisteme, bodo vsekako nedosegljiva. Daje se za njih dobroto najsolidnejše, neomejeno jamstvo.

Šola za pouk v vozarenju je na razpolago. Mehanična delavnica na novo urejena, je v najboljšem redu. Popravila prevzemajo se v prodajalnici na Mestnem trgu nasproti mestni hiši (rotovžu), kjer je tudi zaloga bicikljev.

Plakate in cenike pošiljam po pošti zastonj.

Z vsem spoštovanjem

FR. ČUDEN urar in trgovec s Puch-Styria in Helical-kolesi v Ljubljani na Mestnem trgu nasproti rotovžu.

NAZNANILO!

Puch-Styria

model 1899

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup raztaplja slez, upokojuje kašelj, pomanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 896 (20-4)

Cena steklenici 1. glđ 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva **Herbabny-jev apneno-železni sirup**. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Na prodaj so trije križevi poti

jeden 95 cm. visok, velja glđ. 65.—
drugi 130 cm. visok s križem in podstavkom vred, velja » 120.—
tretji 150 cm. visok, velja » 250.—

pri Fr. Toman-u, podobarju in pozlatarju v Ljubljani na Križevniskem trgu št. 1. 853 24-13

Radi odsotnosti posestnika odda se pod zelo ugodnimi pogoji, tudi na letne obroke

hiša št. 62 v Cerknici,

ležoa tik glavne ceste, pripravna za prodajalno, gostilno in pekarijo, kateri obrti so se v istej uže izvrševali. Zraven hiše je večja klet, hlev za 20 živine, skedenj in pepelarna (za potošelj napravljati). Če kupee samo poslopij noče, oddam proti primerni ceni tudi k posestvu spadajočih njiv krog sto mernikov poseve, katic 60 oralov lepo zaraščene gozda in travnike, dajoče za 20 živine sena.

Natančneje se izve v hiši št. 62 v Cerknici ali pa na pismena vprašanja pod „A. M.“, poste restante Kranj. 384 2-2

Liniment. Capsici compos.

353 iz lekarn Richter-jeve v Pragi 24-7

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 glđ. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 759 40-15

Richter-jev liniment „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna

pri zlatem levu v Pragi.

Na prodaj je enonadstropna hiša s 36 orali polja in gozda.

Prodá se tudi samo hiša z vrtom, hlevom, podom in kozolcem. V hiši se nahaja prodajalnica z mešaním blagom, mesnica, šranga in vodnjak z dobro vodo. Posestvo je prav blizu železnične postaje ter ob veliki cesti. — Več pové upravništvo „Slovenca“.

Dr. Rose-jev balzam | Praško domače mazilo

za želodec

iz lekarn B. FRAGNER v Pragi

je že nad 30 let sploh znano domače zdravilo, ki poživlja okus in rahlo odvaža. Ako se redno rabi, ureja želodčno delavnost prav zanesljivo.

Velika steklenica 1 glđ., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

je staro najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero rane čiste ohrani, vnetje in bolečine lajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 kr., po pošti 6 kr. več.

varilo! Na vseh delih zavitka je pristavljena postavno vpišana varstvena znamka.

Glavna zaloga: lekarna B. Fragner-jeva „pri črnem orlu“ v Pragi, Mala strana, vogal Spornerejeve ulice.

Se vsak dan razpošilja.

V Ljubljani se dohiva pri gg. lekarjih G. Piccoli, Ub. pl. Trnkóczy, M. Mardetschláger, J. Mayer in vseh drugih lekarnah Avstro-Ogerske. 187 26-20

Poštna in brzojavna upraviteljica

z večletno prakso išče službe.

Več pové upravništvo „Slovenca“. 51 3-1

Koverta s firmo

priporoča

„Katol. Tiskarna, v Ljubljani.“

Ženini in neveste!

ne zamudite prilike, ko si omislite potrebne stvari za rabo pri skupnem hiševanju, obiščite in oglejte si veliko zalogo 14 10-5

namizne oprave

iz kina- in pravega srebra,

poročnih in drugih prstanov, uhanov, okraskov, stenskih in žepnih ur in verižlo zlatih, srebrnih in nikelnastih, vse po najnižjih cenah.

Vabim na mnogobrojni obisk vse slav. občinstvo ter pošiljam ilustrovane cenike po pošti zastoj.

Fr. Čuden, urar in trgovec z bicikliji in šivalnimi stroji v Ljubljani. nasproti rotovžu.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje. prte itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdo ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvaléna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 81 52-52

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Gledališke ulice 4.

Dobiva se povsod.

905 (36-2)

Sava's Kalodont.

Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob.

Pozor!

Najfinejša namizna vina

iz c. kr. dvornih kletij na Dunaji in

najboljši konjak

iz c. kr. dvorne distilerije Pfau in dr. na Reki

so dobiti v konditoriji

Rudolf Kirbisch

v Ljubljani

911 11-8

na Kongresnem trgu (Zvezda) št. 8.

DOBRA VARČNA KUHINJA.

Juhina zabela Maggi prekosi vse druge: vsako juho in slaboten bulon stori v trenutku dober in redilen, — le nekoliko kapljic je treba — Dobí se v izvornih stekleničah po 50 vinarjev po vseh prodajalnicah delikátéz, dišav, kolonijalnega in špecerijskega blaga. Izvirne steklenice se po ceni napolnujejo z novo juhino zabélo Maggi-jevo. 830 12-3

Priložnostna darila!

Friderik Hoffmann,

urar, 338 26-19

na Dunajski cesti v Ljubljani,

priporoča svojo

zalogo vseh vrst

žepnih ur

v zlatu, srebru, tuli, jeklu in niklu,

ravno tako tudi

nihalnih, stenskih
in budilnih ur

in le dobre do najfinejše kakovosti po naj-
nižjih cenah.

Specijalitete in novosti žepnih, nihalnih, stenskih in
budilnih ur so vedno v zalogi.

Poprave se dobro in solidno izvršujejo.

Oelz-ova kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi!

Čestite gospodinje!

221 50-44

Zahtevajte in kupujte le-to kavo!

Dobiva se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Usojam si p. n. odjemalce zlasti na mojo oblastveno dovoljeno

razprodajo

garantirano pristne

žime za motrace

deloma lastnega izdelka opozarjati, pri koji sem cene za
10 do 30 kr. pri kilogramu znižal.

Razločiti treba je tako garantirano pristno žimo od one ne-
pristne s fibrizmo namešane, ki je kvalitativno za 50% slabša
in ki se v zadnjem času čim dalje v večji množini v kupčiji pojavlja.

Istotako znižal sem ceno pri „crin d' Afrique“ (morski
travi) od 8 na 7 kr. kilogram. En gros še ceneje.

18 10--5

M. Pakič.

NB. Kupujem vsako množino

konjskih in govejih repov

po najboljših cenah, katere dam potem [sčistiti in v žimo spresti.

Odvetnik
D^R. IVAN GLASER

uljudno naznanja p. n. občinstvu, da je otvoril

svojo pisarno

v Mariboru, 49 3-1

Tegetthof-ova ulica šte. 22, v pritličju na levo.

Od vseh avstrijskih škofov potrjeni in od vis. c. kr. mini-
sterstva za uk in bogočastje pripušteni

mali, srednji in veliki

katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri je v rabi po avstrijskih ljudskih šolah od
tekočega šolskega leta nadalje, se dobiva

mali po 15 kr., srednji po 32 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnici katol. tiskovnega društva v Ljubljani

(H. Ničman) Kopitarjeve ulice.

Razprodajalec dobé primeren popust.

Zaloga mestne elektrarne.

Naznanjam uljudno prečast. duhovščini in slav. občinstvu,
da sem prevzel založništvo in izdelovanje

električnih svetilk mestne elektrarne.

V zalogi imam poleg lastno izdelanih cerkvenih oprav
in cerkvenega orodja veliko različnih

lestencev, držajev in opor iz bronca, železa, stekla itd.

za električno razsvetljavo v cerkvah, sobah, dvoranah,
delavnicah itd., izvršenih v najslovičnejših tovarnah za električno
pripravo. — Vsako naročilo izvršim točno in natančno po iz-
virnih tovarniških cenah.

Po nizki ceni prirejam stare lestence in svetilnice za elek-
trično razsvetljavo.

V obilna naročila se uljudno priporočam velespoštovanjem

Leopold Tratnik,

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27.

Ilustrovani katalogi in ceniki raznih sloviti tovarn so na
ogled na razpolago.

Zastopstvo mestne elektrarne.

Dunajska borza.

Dne 20. januarija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 45 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 30
Avstrijska zlata renta 4%	120 05
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 80
Ogerska zlata renta 4%	119 75
Ogerska krona renta 4%, 200	97 90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	935 —
Kreditne delnice, 160 gld.	359 75
London vista	120 45
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 97 ¹ / ₂
20 mark	11 78
20 frankov (napoleonidor)	9 55 ¹ / ₂
Italijanski bankovci	44 35 ¹ / ₂
C. kr. cekini	5 69

Dne 20. januarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	174 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 —
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 80
Tisine srečke 4%, 100 gld.	138 60
Dunavske vravnave srečke 5%	131 —
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 65
Posojilo goriškega mesta	112 —
4% kranjsko deželno posojilo	98 25
Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	98 30
Prioritetne obveznice državne železnice	222 50
južne železnice 3%	180 30
južne železnice 5%	125 50
dolenjskih železnic 4%	99 50

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld 26 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 —
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 —
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 25
Salmove srečke, 40 gld.	84 50
St. Genois srečke, 40 gld.	84 25
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 —
Ljubljanske srečke	24 —
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 75
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3525 —
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	428 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	63 25
Splošna avstrijska stavbinska družba	115 —
Montanska družba avstr. plan.	211 05
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	186 15
Papirnih rubljev 100	127 25

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.